

Hanna Dziechcińska

"Praktyka pisarska i literackie tradycje żywotów świętych polskich do końca wieku XVI", Włodzimierz Jurow, "Przegląd Humanistyczny", R. 14 (1970), nr 6 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 14/40, 144

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) JUROW Włodzimierz: Praktyka pisarska i literackie tradycje żywotów świętych polskich do końca wieku XVI. "Przegląd Humanistyczny" R.XIV: 1970 nr 6 s. 119-136.

W zarysie rozwoju hagiografii, poczynawszy od "Dziejów Apostolskich" św. Łukasza, wyodrębniono kilka zagadnień szczegółowych, a mianowicie: 1) kompozycję "żywotów świętych", 2) "literackość" postaci bohatera, 3) schematyzm i konwencjonalność hagiografii, dające się zauważyć w powtarzalności wątków i motywów szczegółów biograficznych i analogicznych funkcjach postaci świętego. Druga część artykułu omawia rozwój hagiografii w piśmiennictwie polskim, wprowadzając w zakres zainteresowania - poza "żywotami" w ścisłym tego słowa znaczeniu - także polską poezję i epikę religijną oraz legendy. Ukazane tu zostały przeobrażenia żywotopisarstwa świętych związane z potrydencką kontrreformacją i wzmożoną działalnością jezuitów.

H.D.

BP/40

(II) SZMYDTOWA Zofia: "Pochwała głupoty" jako twór myśli i sztuki pisarskiej Erazma z Rotterdamu. "Przegląd Humanistyczny" R. XIV: 1970 nr 6 s. 1-20.

Rozprawa ukazuje bezpośrednie i pośrednie zjawiska składające się na genezę utworu Erazma: śmiały stosunek do teologii, którą próbował uprawiać metodą filologiczną; zwrócenie uwagi na podobieństwo między alegorycznymi sensami wątków biblijnych i mitów greckich; swobodne łączenie sacra i profana; krytyczną rewizję tradycyjnych systemów wartościowania; wpływy parodii Lukiana i humanistyczną tendencję do obalenia odziedziczonych autorytetów i interpretacji; tendencję do szokujących, paradoksalnych chwytów, do gry słów, do ironii i in. Artykuł dokonuje przeglądu środowisk i przejawów życia społecznego i umysłowego, jakie w "Pochwale głupoty" spotkały się z najsilniejszą satyrą, ukazuje filozoficzny sceptycyzm Erazma, nie przekreślającego wszakże jego wiary w "nowego człowieka".

B.O.

BP/40